

FOTdanmark

Weidekampsgade 10
2300 København S

tlf: 33 70 33 70
www.fot.dk

Direkte: 33 70 37 44
e-mail: amc@kl.dk
ref: AMC

Udmøntningen af FOTdanmarks arbejdsprogram 2010-2011

14. juni 2010

Tilrettelæggelsen af arbejdet

På repræsentantskabsmødet d. 22. april 2010 blev det nye arbejdsprogram for FOTdanmark vedtaget. Arbejdsprogrammet lægger op til, at de to faste fora – FOT20007 Forum og Specifikationsforum – i større udstrækning forestår specificering og initiering af opgaverne inden for de rammer, der er sat i arbejdsprogrammets fem opstillede indsatsområder.

For at sikre en udviklingsorienteret og dynamisk udmøntning af arbejdsprogrammet fokuseres, der i første omgang kun på de initiativer som naturligt skal løses først og som umiddelbart er de mest presserende. I løbet af efteråret 2010 vil bestyrelsen løbende blive præsenteret for resultaterne af udmøntningen. Flere af de i dette papir foreslåede initiativer vil således blive udmøntet i takt med at efterspørgslen og ressourcerne er til stede i foreningen.

De fem indsatsområder

Der er udpeget i alt fem indsatsområder for det kommende års arbejde i FOTdanmark:

1. Modernisering af FOT-specifikationen
2. Kvalitetssikring af FOT-data
3. Fremtidig IT-arkitektur
4. Muligheder i FOT2007 på kort sigt
5. Samarbejde med sektorerne om anvendelse af FOT data og løbende sagsorienteret ajourføring (LSA)

Udmøntning af indsatsområde 1. Modernisering af Specifikationen

FOTdanmark har som mål altid at have en moderniseret og anvendelig specifikation. Allerede i 2009 påbegyndte foreningen gennemførelsen af en større hovedoprydning i FOT specifikationen.

Den første del af processen er igangsat i 2009. Processen skal revurderes medio 2010 efter afholdelse af Specifikationsforums workshop om Hovedoprydningen og i forbindelse med, at resultatet af den gennemførte spørgeskemaundersøgelse, foreligger. I den videre proces med hovedoprydningen inddrages medlemmerne enten via workshops, fokusgruppe interview, direkte interview eller lign. arrangementer.

Udover opgaven med Hovedoprydningsprojektet er der identificeret en række initiativer som er væsentlige i forhold til en modernisering af specifikationen:

- Der er behov for en principiel diskussion af, hvordan grænserne mellem sektorernes data skal defineres i forhold til FOT-specifikationen. I referencearkitekturen "Stedet som nøgle" fra november 2009 blev der fastlagt nogle generelle principper for hvordan sammenhængen mellem geodata og sektordata skal etableres. I forlængelse heraf skal det undersøges hvordan de generelle principper fra referencearkitekturen kan indgå i FOT specifikationen.

Arbejdet med specifikationen, herunder særligt vedrørende grænserne mellem sektorernes data i forhold til FOT-specifikationen og vedrørende tildeling af objektansvar for vedligehold, vil være tæt knyttet til arbejdet med afklaring af fremtidig forretnings- og IT-arkitektur (indsatsområde 3) og derfor til dels ligge i forlængelse af dette afklaringsarbejde.

Specifikationsforum vil på baggrund af drøftelsen, udarbejde et notat med forummets anbefalinger om emnet til drøftelse i bestyrelsen.

Ressourcer: Ingen økonomiske udgifter. Opgaven forankres i Specifikationsforum, som udarbejder et forslag til organisering af opgaven.

- INSPIRE – hvordan sikrer vi os, at de ændringer, vi introducerer ved Hovedoprydningen, overholder INSPIRE. Der skal sammen med KMS udarbejdes en plan for, hvordan en løbende dialog med KMS om indhold og krav i GI-loven og INSPIRE sikres. Planen har til formål at varetage at der sikres en intern koordinering mellem FOT Specifikationssekretariat og KMS's afdeling for Geografisk Infrastruktur inden vedtagelse af ændringer af specifikationen mv.

Ressourcer: Ingen økonomiske udgifter. Opgaven forankres i Specifikationsforum og der trækkes på de eksisterende ressourcer i Specifikationssekretariatet og KMS.

- Specifikationsforum har, med udgangspunkt i den gældende specifikation, udarbejdet et oplæg til hvordan en tildeling af objektansvar for vedligehold kunne se ud. Dette oplæg er udarbejdet ud fra en viden om hvor data fødes og hvordan de bruges. For en række objekter er der flere ansvarlige myndigheder involveret i processen – det skal afklares med bestyrelsen hvordan de berørte myndigheder inddrages i denne opgave.

Ressourcer: Ingen økonomiske udgifter. . Opgaven forankres i Specifikationsforum, som udarbejder et forslag til organisering af opgaven.

Udover disse overordnede spørgsmål er det vigtigt at holde for øje, at opgaverne i forbindelse med Indsatsområde 1 hænger sammen med løsning af opgaverne i stort set alle de øvrige indsatsområder. Der skal sikres en løbende dialog med FOT2007 Forum om indsatsområdet.

Udmøntning af indsatsområde 2. Kvalitetssikring

Store dele af indsatsområdet er tæt knyttet til Specifikationsforums virke. Det er derudover en kobling til områder, der hører ind under FOT2007 Forum. Der skal derfor sikres en løbende koordinering af opgaverne i løbet af året. Mængden af initiativer inden for området er omfattende. Initiativerne er derfor præsenteret i prioriteret rækkefølge. I første omgang, igangsættes de første to initiativer og på baggrund af resultaterne herfra at vurdere igangsættelsen af de øvrige initiativer.

Følgende initiativer er foreløbig blevet identificeret:

- **Evaluering af den eksisterende kvalitetssikring**

Formålet med at foretage en evaluering af den eksisterende kvalitetssikrings er at kortlægge hidtidig praksis og derved indhøste erfaringer med henblik på at kunne vurdere, hvordan arbejdet fremadrettet kan gribes an.

- Det foreslås at den nuværende kvalitetssikring beskrives af en arbejdsgruppe bestående af medlemmer fra både FOT2007 og Specifikationsforum. På baggrund af dette afholdes en temadag med deltagelse af medlemmerne. Med udgangspunkt i resultatet af evalueringen og temadagen udarbejdes en række anbefalinger til bestyrelsen for det videre arbejde med kvalitetssikring.

Ressourcer: Udgifter til afholdelse af workshop ca. 30.000 kr. Opgaven forankres i Specifikationsforum, som udarbejder et forslag til organisering af opgaven.

- **Kvalitetssikringsmanualen**

Med udgangspunkt i resultaterne fra den i 2010 afsluttede arbejdsgruppe om kvalitetssikringsmanualen udarbejder sekretariatet i samarbejde med Specifikationsforum et forslag til bestyrelsen om videreudvikling og vedligeholdelse af den eksisterende kvalitetssikringsmanual. I forbindelse med en evt. brugerdreven løsning som foreslået af den afsluttede arbejdsgruppe skal der placeres en redaktørrolle på den fremtidige vedligeholdelse af manualen. Denne redaktørrolle foreslås i første omgang placeret i Specifikationssekretariatet for at vurdere omfanget af opgaven. For at etablere en brugerdrevet løsning (WIKI) skal der afsættes et beløb til den tekniske realisering af dette (ca. 40.000 kr. plus udgifter til vedligehold af systemet). Der bør ligeledes reserveres et beløb til en evt. udvikling af en Internetbaseret version af manualen.

Ressourcer: Udgifter til udviklingen af en WIKI på ca. 40.000 kr. Der trækkes i første omgang på de eksisterende ressourcer i Specifikationssekretariatet, som udarbejder et forslag til organisering af opgaven.

I det følgende er identificeret de øvrige initiativer som er centrale for at realisere arbejdsprogrammet indsatsområde 2. Listen vil blive opdateret i løbet af efteråret 2010.

- **Udvidelse af fokus fra ren produktion til også at omfatte anvendelse af data.** Hvordan opfanger vi fejl og mangler fundet i forbindelse med brug af FOT-data?

Med udgangspunkt i de første erfaringer med brug af FOTdata, skal det sikres at de indsamlede fejl og mangler kanaliseres korrekt således at fejlen rettes ved kilden.

- **Etablering af andre manualer** – Som en videreførelse fra sidste års arbejdsprogram skal det vurderes om der skal etableres andre former for vejledninger til medlemmers arbejde med FOT data. Der har været udtrykt et ønske om etablering af en vejledning i registrering af ændringsudpegning. Det bør vurderes om der skal nedsættes en arbejdsgruppe der med udgangspunkt i FOT2007-databasen, FOT browseren og den etablerede ajourføringsprocedure skal beskrive hvordan medlemmerne kan indsamle og indberette ændringsdata i FOT. Arbejdsgruppen bør omfatte repræsentanter fra kommunerne (med FOTdata), KMS og FOTdanmark. Resultatet af arbejdet offentliggøres på foreningens hjemmeside.
- **Kvalitetssikringsværktøj** – Med udgangspunkt i resultaterne fra evalueringen af den eksisterende kvalitetssikring og den afholdte temadag skal det undersøges om der er basis for etablering af et fælles kvalitetssikringsværktøj (software) til brug for kvalitetssikringen hos FOT-producenter og i de lokale FOT-samarbejder.

Der nedsættes potentielt en arbejdsgruppe evt. på tværs af Specifikationsforum og FOT2007 Forum med deltagelse af medlemmerne der skal udarbejde et forslag til etablering af et kvalitetssikringsværktøj. Et evt. kvalitetssikringsværktøj i regi af FOTdanmark skal minimum kunne fremvise en positiv business case.

Udmøntning af indsatsområde 3. Fremtidig IT-arkitektur

FOTdanmark har, siden etableringen i oktober 2007, arbejdet mod en IT-understøttelse med primær fokus på indsamling, kvalitetssikring og opbevaring af de fælles geografiske data, FOT-data (på baggrund af gældende specifikation), samt mulighed for at tilgå disse data via en browserløsning. Dertil kommer etablering af forskellige værktøjer til at understøtte ajourføringen af FOT-data. Denne IT-understøttelse afspejler det fælles ambitionsniveau, som foreningen besluttede ved etableringen i 2007.

Ved foreningens etablering var der også en langsigtet ambition om at kunne understøtte en Løbende Sagsorienteret Ajourføring (LSA), hvor FOT-data opdateres som en integreret del af en sagsbehandling. Dertil kommer, at der siden foreningens etablering fra forskellige parter har vist sig en stigende interesse i at kunne tilgå FOT-data, eksempelvis systemleverandører, som ønsker at tilbyde applikationer, hvori FOT-data er et væsentligt element.

For at kunne realisere foreningens ambitioner om LSA, samt ønskerne om åbne snitflader til FOT-data, har FOTdanmark i arbejdsprogrammet for 2010-2011 beskrevet en opgave omkring analyse af en fremtidig IT-arkitektur i FOT (læs: FOT-arkitektur).

Opgaven løses af eksterne konsulenter og opgaven forankres i bestyrelsen.

Ressourcer: Der er afsat 500.000 kr. i budgettet til at realisere opgaven – der trækkes derudover alene på de eksisterende ressourcer i FOT sekretariatet.

Udmøntning af indsatsområde 4. Muligheder i FOT2007 på kort sigt

Det er nødvendigt at sikre, at FOTdanmarks kortsigtede fokus på at etablere tekniske løsninger til mere fleksibel tilgang til data tager udgangspunkt i det nuværende systems muligheder.

Der vil gå et par år, før et nyt fælles databasesystem kan stå færdigt. I den mellemtilgængende periode er det vigtigt at sikre, at hverdagen med FOT fungerer på en fornuftig måde.

Indsatsområde 4 - Muligheder i FOT2007 på kort sigt - har til formål at undersøge hvilke realistiske udviklingsmuligheder, der findes i FOT2007 og FOT-browseren, specielt med henblik på at etablere bedre og mere fleksible tilgange til data, fx i form af frigivelse af snitflader mod FOT2007.

En åbning af FOT2007 er nødvendig for at sikre, at data kommer i anvendelse og kan opdateres i FOT2007, således at der gives mulighed for, at medlemmerne kan håndtere deres dataansvar, og at der ikke opstår parallelle datasæt.

Indsatsområdet kan konkretiseres i tre typer af opgaver, to driftsorienterede og en udviklingsorienteret. Samtidig er der behov for at FOT2007 Forum følger igangværende pilotprojekter, eksempelvis projekterne Digitalt Vejnet og DOB (Digital Offentlig Byggesagsbehandling)

- Der er behov for at **samle og formidle flere erfaringer** omkring brugen af FOTdata. Først og fremmest skal der indsamles "god praksis" på en række felter: geokodning, fælles kartografiske opsætninger, kobling af FOT-vejmidter til vejadministrationssystemerne. ERFA indsatsen skal i høj grad hvile på medlemmernes behov, viden og engagement.
  - Geokodning: flere tiltag er igangsat vedr. geokodning af bygninger og vedligeholdet af heraf. FOT2007 Forum følger dette arbejde, og vil sikre at erfaringerne formidles på FOTdanmarks hjemmeside
  - Kartografi: der afholdes en workshop i september til igangsættelse af et medlemsbåret arbejde omkring udveksling af gode opsætninger
  - Håndtering af FOT-vejmidter i vejadministrationssystemer og i dialog med FOT2007 forum i forbindelse med ajourføring.

Ressourcer: Udgifter til afholdelse af workshop ca. 20.000 kr. — der trækkes derudover alene på de eksisterende ressourcer i sekretariatet.

- Der er behov for tydelig og **klar information og kommunikation** om FOT2007 og miljøet omkring. Dels i form af anvisninger om anvendelse af de forskellige løsninger til foreningens medlemmer, dels i form af information til evt. interesserede applikationsudviklere. Det drejer sig om:

- Brug af WFS og WMS
  - Brug af FOTbrowser
  - Brug af KL-knappen
  - FOTdownload
  - FOTupload
- En særlig indsats bør sættes i værk for at indsamle brugerhistorier om disse løsninger. Sådant en indsamling kan eventuelt opsamles ved en workshop med medlemmer fokuseret på hverdagens FOT.

Ressourcer: Udgifter til afholdelse af workshop ca. 30.000 kr. — der trækkes derudover alene på de eksisterende ressourcer i sekretariatet.

- Der er behov for at kvalificere det arbejde, der er igangsat om en af-dækning af **muligheder i FOT2007 snitflader**. Det skal produceres en afklaring i form af et notat, der estimerer tid, resurser, økonomi for forskellige scenarier, blandt andet ved hjælp af en række dialogmøder med fx Danmarks Miljøportal og Plansystem.dk med henblik på erfaringsudveksling på baggrund af at man her har erfaringer med håndteringen af at åbne snitflader (fx servicebehov etc.). FOT2007 Forum forestiller sig at der nedsættes en ny arbejdsgruppe til at løse denne opgave — som har en væsentlig teknisk tyngde. Opgaven bør også omfatte en analyse af behovet for testssystemer og en kortlægning af det nuværende testmiljø.

Ressourcer: Det forventes at der i første omgang vil trækkes udelukkende på eksisterende ressourcer i sekretariat og FOT2007 Forum. Det er på nuværende tidspunkt ikke muligt at estimere de udgifter der vil knytte sig til en udvikling af en webservice snitflade mod FOT2007, ligesom der også mangler afklaring hvad angår testsystem.

Arbejdet med indsatsområdet forankres i FOT2007 og der er allerede god fremdrift på alle tre områder.

Ressourcer: Der må kunne påregnes udgifter til at realisere ændringer af FOT2007. Sekretariatsbetjening af FOT2007 Forum varetages af FOTdanmarks sekretariat.

Udmøntning af indsatsområde 5. Samarbejde med sektorerne om anvendelse af FOT data og løbende sagsorienteret ajourføring (LSA)

I 2009/2010 har FOTdanmark blandt andet arbejdet med definitions- og begrebsafklaring, hvad angår Løbende Sagsorienteret Ajourføring (LSA). LSA forudsætter, at FOT-data anvendes i sektorerne. FOTdanmark vil derfor arbejde for, at FOT-data bringes i anvendelse i tæt samarbejde med relevante sektorer. Der skal sikres en behovs- og forretningsdrevet anvendelse og udvikling af løbende sagsorienteret ajourføring i de enkelte sektorer.

LSA løsninger skal implementeres og drives i sektorerne. FOTdanmark kan derfor kun drive en udvikling hen imod LSA i tæt samarbejde med de objektansvarlige myndigheder.

Ved at fokusere på pilotprojekter for i første omgang veje, bygninger og vandløb, vil det være muligt dels at afklare udfordringerne bredt i forhold til anvendelse og ajourføring af FOT-data, dels at tegne et billede af de processer, som et fremtidigt fælles databasesystem skal kunne understøtte.

Følgende initiativer er foreløbig blevet identificeret:

- Der har længe været ønsket at kunne etablere sammenhæng mellem FOT-vejmidter og de attributter, der ligger i de administrative vejforvaltningssystemer. FOT-vejmidterne er koordinatbaseret geometri, mens de administrative vejdata er stedfæstet ved hjælp af en relativ stationering på et administrativt vejnummer (lineær reference). Det er to helt forskellige referencesystemer, som har hver sine fordele og ulemper, og som hver især tjener visse formål bedst. Det, der mangler, er en "bro", så man kan omsætte en koordinatbaseret reference til en lineær reference og vice versa. Dermed kan man kombinere det bedste fra de to verdener.

FOTdanmark er i gang med at realisere et samarbejde med Vejdirektoratet om en revision af vejmidterrapporten fra 2008.

I revisionen af rapporten skal der inddrages medlemmer fra VD, FOT2007, Specifikationsforum og medlemmerne.

Ressourcer: Ingen økonomiske udgifter – der trækkes alene på de eksisterende ressourcer i FOT sekretariatet.

- "Digitalisering af Offentlig Byggesagsbehandling" er et treårigt digitaliseringsprojekt der skal demonstrere, hvordan det er muligt at gennemføre en byggesag med digitale data. Det skal vise, i hvilket omfang brugen af digitale data sparer offentlige og private ressourcer, samt forbedrer kvaliteten i byggesagsbehandlingen.

Projektet gennemføres i samarbejde mellem Erhvervs- og Byggestyrelsen (EBST), KL og Gentofte, Gladsaxe, Lyngby-Taarbæk, Rudersdal, Vejle og Århus kommuner.

”Digitalisering af Offentlig Byggesagsbehandling” er forankret i Domænebestyrelsen for Bygninger, Boliger og Forsyning, og er medfinansieret via en bevilling fra Fonden til investering i Anvendt Borgernær Teknologi (ABT-fonden).

FOTdanmark (via KMS) og EBST vil undersøge mulighederne for at sikre den fornødne kobling mellem DOB og FOT2007 således at de kommuner som har FOTdata i anvendelse i DOB projektet får ajourført deres administrationsgrundlag.

Ressourcer: Ind til videre ingen økonomiske udgifter – der trækkes alene på sekretariatsressourcer i KMS.